Çok Boyutlu Okul Öfke Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Çok Boyutlu Okul Öfke Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19224

ARABPSYCHOLOGY.COM

Öz

Çok Boyutlu Okul Öfke Ölçe?i (ÇOÖÖ), ö?rencilerin okul ortam?nda deneyimledikleri öfke, bu öfkeyi ifade etme biçimleri ve öfkeyle ba?a ç?kma stratejilerini çok boyutlu olarak ölçmek amac?yla Türkçe'ye uyarlanm?? bir araçt?r. Ölçek; **Öfke Ya?ant?s?**, **Dü?manl?k**, **Y?k?c? ?fade** ve **Olumlu Ba?a Ç?kma** olmak üzere dört temel alt boyuttan olu?maktad?r. Bu uyarlama çal??mas? Nazmiye Çivitçi taraf?ndan 2007 y?l?nda gerçekle?tirilmi? olup, ölçe?in psikometrik özellikleri Türk ö?renci popülasyonu üzerinde incelenmi?tir.

Anahtar Kelimeler

Çok Boyutlu Okul Öfke Ölçe?i, okul öfkesi, dü?manl?k, öfke ifadesi, öfkeyle ba?a ç?kma, psikometrik özellikler, okul psikolojisi.

Yazarlar

Nazmiye Ç?V?TÇ?

Amaç

Bu ölçe?in temel amac?, okul ortam?nda ortaya ç?kan öfke e?ilimlerini ve bu öfkenin yönetimini farkl? boyutlarda de?erlendirmektir. ÇOÖÖ, e?itim ve psikoloji alan?ndaki ara?t?rmac?lara ve uygulay?c?lara, ö?rencilerin ya?ad??? duygusal tepkileri ve özellikle y?k?c? davran??lara yol açabilecek öfke ifadelerini tespit etmek için standardize edilmi?, kültüre uyarlanm?? bir ölçüm arac? sa?lamay? hedefler.

Ölçek, öfkenin farkl? tezahürlerini (ya?ant?, bili?sel tutum ve davran??sal ifade) ay?rt etme yetene?i sayesinde, e?itimcilerin ve ruh sa?l??? uzmanlar?n?n ö?rencilerin spesifik ihtiyaçlar?na yönelik hedef odakl? müdahale programlar? geli?tirmesine bilimsel bir zemin haz?rlar.

Yap?

Çok Boyutlu Okul Öfke Ölçe?i (ÇOÖÖ), öfkenin tek bir durumdan ziyade, bili?sel, duygusal ve davran??sal bile?enleri içeren karma??k ve çok yönlü bir yap? oldu?unu varsayar. Ölçek, ö?rencilerin okul ba?lam?ndaki öfke deneyimlerini ölçen dört ana faktör etraf?nda toplanm??t?r:

Öfke Ya?ant?s?: Bireyin okul ortam?nda öfke duygusunu hissetme s?kl???n?, yo?unlu?unu ve tetikleyici olaylara kar?? duyarl?l???n? ölçer.
Dü?manl?k: Okula, kurallara, otorite figürlerine veya akranlara kar?? beslenen genel olumsuz, kinci ve haks?zl??a u?ram??l?k hislerini içeren bili?sel öfke bile?enini temsil eder.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Y?k?c? ?fade: Öfkenin d??a vurulmas?nda kullan?lan, fiziksel veya sözel olarak zarar verici ve yap?c? olmayan, çevreye veya kendine dönük olumsuz davran??lar? kapsar.
Olumlu Ba?a Ç?kma: Öfke duygusu ortaya ç?kt???nda, bireyin durumu yönetmek için kulland??? sa?l?kl?, yap?c? ve sosyal olarak kabul edilebilir stratejileri (örn. fiziksel aktivite, rahatlama teknikleri) içerir.

Geçerlik

Ölçe?in Türkçe uyarlama çal??mas?nda geçerlik çal??malar? kapsam?nda do?rulay?c? faktör analizi gerçekle?tirilmi?tir. Yap?sal geçerli?i destekleyen bulgular elde edilmi? ve dört faktörlü yap?n?n maddelerinin ilgili alt ölçeklere kabul edilebilir düzeyde yüklendi?i görülmü?tür. Bu bulgular, ölçe?in teorik olarak öngörülen boyutlar? do?ru bir ?ekilde ölçtü?ünü göstermektedir.

Faktör analizinde elde edilen faktör yükleri (factor loadings), alt ölçeklere göre a?a??daki aral?klarda de?i?mektedir:

Öfke Ya?ant?s? alt ölçe?i için faktör yükleri **.43 ile .60** aras?ndad?r.
Y?k?c? ?fade alt ölçe?i için faktör yükleri **.45 ile .77** aras?ndad?r.
Dü?manl?k alt ölçe?i için faktör yükleri **.58 ile .74** aras?ndad?r.
Olumlu Ba?a Ç?kma alt ölçe?i için faktör yükleri **.35 ile .63** aras?ndad?r.

Güvenirlik

Ölçe?in iç tutarl?l?k güvenirlik analizleri, 348 ö?renciden olu?an bir örneklem üzerinde hesaplanan Cronbach alfa katsay?lar? ile belirlenmi?tir. Elde edilen katsay?lar, ölçe?in genel olarak yeterli veya yüksek düzeyde iç tutarl?l??a sahip oldu?unu kan?tlamaktad?r.

Öfke Ya?ant?s? alt ölçe?i için Cronbach alfa katsay?s?: **.80**
Dü?manl?k alt ölçe?i için Cronbach alfa katsay?s?: **.79**
Y?k?c? ?fade alt ölçe?i için Cronbach alfa katsay?s?: **.78**
Olumlu Ba?a Ç?kma alt ölçe?i için Cronbach alfa katsay?s?: **.60**

Özellikle ilk üç alt ölçek için elde edilen yüksek alfa de?erleri, bu boyutlar?n tutarl? ve güvenilir ölçümler sundu?unu göstermektedir. Olumlu Ba?a Ç?kma alt ölçe?i için elde edilen .60 de?eri ise sosyal bilimler ara?t?rmalar? için kabul edilebilir alt s?n?rlarda yer almaktad?r.

Faktör Analizi

ÇOÖÖ'nin Türkçe uyarlama çal??mas?nda kullan?lan faktör analizi, ölçe?in orijinal yap?s?na uygun olarak dört faktörlü bir yap?y? desteklemi?tir. Bu dört faktör, öfke yap?s?n?n farkl? yönlerini temsil eden **Öfke Ya?ant?s?, Dü?manl?k, Y?k?c? ?fade** ve **Olumlu Ba?a Ç?kma** boyutlar?d?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Maddelerin faktör yüklerinin genel olarak .40'?n üzerinde olmas?, her bir maddenin ilgili alt boyutu temsil etmede güçlü bir katk? sa?lad???n? göstermektedir. Bu sonuçlar, ölçe?in Türk kültüründe de öfkeyi çok boyutlu olarak ölçme yetene?ine sahip oldu?unu do?rulamaktad?r.

Araç

Test Türü: Uyarlama Ölçe?i

Format: Öz Bildirim Ölçe?i

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Ö?renciler (Genellikle ortaokul ve lise ö?rencileri)

Ya? Grubu: Ergenlik dönemi

Popülasyon Detaylar?: Geçerlik ve güvenirlik çal??malar? 348 ö?renciden olu?an bir örneklem üzerinde gerçekle?tirilmi?tir.

Test Metodolojisi: 4'lü Likert tipi derecelendirme kullan?lmaktad?r. Kat?l?mc?lardan, her bir maddeye ne ölçüde kat?ld?klar?n? belirtmeleri istenir.

Anahtar Kelimeler

öfke yönetimi, psikometrik ölçüm, okul psikolojisi, ergenlik dönemi, y?k?c? davran??lar, iç tutarl?l?k, Likert.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

Kurumsal E-posta Adresleri: ncivitci@pau.edu.tr

Yaz??ma Adresi: Pamukkale Üniversitesi E?itim Fakültesi, Denizli, Türkiye.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçe?in Türkçe uyarlamas? Nazmiye Çivitçi taraf?ndan 2007 y?l?nda yay?mlanm??t?r. Ölçe?in akademik veya ticari amaçl? kullan?m? için yazar ile do?rudan ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

?leti?im için kullan?lan e-posta adresi: **ncivitci@pau.edu.tr**

Ölçe?in orijinal makalesi DergiPark üzerinden eri?ilebilirdir ve referans bilgisi a?a??da

ARABPSYCHOLOGY.COM

sunulmu?tur. Ayr?ca, ölçe?in PDF belgesi a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: cok-boyutlu-okul-ofke-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Çivitçi, N. (2007). Çok Boyutlu Okul Öfke Ölçe?i' nin Türkçe' ye Uyarlanmas?: Geçerlik ve güvenirlik çal??malar?. *Pamukkale Üniversitesi E?itim Fakültesi Dergisi, 22*(2), 99-109. Makalenin DergiPark ba?lant?s?: dergipark.ulakbim.gov.tr

Çok Boyutlu Okul Öfke Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmu? olup, hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Öfke ya?ant?s?: "Birisinin s?rana sak?z koydu?unu farketmedin ve üzerine oturdun".

Dü?manl?k: "Okuldaki kurallar aptalca".

Y?k?c? ?fade:"Sinirlendi?imde etraf?mda kim varsa ac?s?n? ondan ç?kar?r?m".

Olumlu Ba?a Ç?kma: "Öfkelendi?imde ko?ma, top oynama gibi fiziksel etkinlikler ile kendimi rahatlat?r?m".

ARABPSYCHOLOGY.COM